

Euroopan unionin
neuvosto

Luxemburg, 25. kesäkuuta 2019
(OR. en)

10621/19

CONOP 66
CODUN 14
CFSP/PESC 514

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	25. kesäkuuta 2019
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Neuvoston päätelmät jalkaväkimiinoja koskevan kiellon tehostamista koskevasta EU:n kannasta 25.–29. marraskuuta 2019 Oslossa pidettävää jalkaväkimiinojen kieltämistä koskevan yleissopimuksen neljättä tarkistuskonferenssia varten – Neuvoston päätelmät (25. kesäkuuta 2019)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3703. istunnossaan 25. kesäkuuta 2019 hyväksymät neuvoston päätelmät jalkaväkimiinoja koskevan kiellon tehostamista koskevasta EU:n kannasta 25.–29. marraskuuta 2019 Oslossa pidettävää jalkaväkimiinojen kieltämistä koskevan yleissopimuksen neljättä tarkistuskonferenssia varten.

**NEUVOSTON PÄÄTELMÄT JALKAVÄKIMIINOJA KOSKEVAN KIELLON
TEHOSTAMISTA KOSKEVASTA EU:N KANNASTA 25.–29. MARRASKUUTA 2019
OSLOSSA PIDETTÄVÄÄ JALKAVÄKIMIINOJEN KIELTÄMISTÄ KOSKEVAN
YLEISSOPIMUKSEN NELJÄTTÄ TARKISTUSKONFERENSSIA VARTEN**

1. Euroopan unioni kannattaa yksimielisesti jalkaväkimiinojen maailmanlaajuisista kieltämisestä. EU vetoaa kaikkiin toimijoihin, jotta ne pidättyisivät jalkaväkimiinojen tuotannosta, varastoinnista, kaupasta ja siirrosta, ja tuomitsee jyrkästi niiden käytön kaikkialla ja kaikkina aikoina, olivatpa toimijat sitten valtioita tai valtiosta riippumattomia tahoja. Euroopan unionin neuvosto katsoo, että yleissopimus jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä (jäljempänä 'yleissopimus') on keskeinen aseidenriisunnan edistämisen väline, jonka eheys, täysi täytäntöönpano ja ehdoton noudattaminen on varmistettava ja johon liittymiseen yleismaailmallisesti on pyrittävä. EU kehottaa valtioita, jotka eivät ole vielä liittyneet yleissopimukseen, tekemään niin viipymättä tai väliaikaisena toimenä noudattamaan yleissopimuksen vaatimuksia.
2. Neuvosto katsoo, että nyt kun yleissopimus on ollut voimassa 20 vuotta, siitä on tullut aseidenriisuntadiplomatian menestystarina ja esimerkki siitä, mitä EU puolustaa: sääntöihin perustuvaa kansainvälistä järjestystä, jonka perustana on ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittaminen. Yleissopimuksessa vahvat maailmanlaajuiset normit yhdistyvät vaikuttaviin tuloksiin, jotka koskevat varastoitujen jalkaväkimiinojen hävittämistä, miinojen raivaamista alueilta ja yleissopimuksen määräystä, jonka mukaan kunkin sopimusvaltion, joka pystyy niin tekemään, on annettava miinojen uhreille asiaankuuluvaa apua, joka olisi sisällytettävä laajempiin kansallisiin politiikkoihin, suunnitelmiin ja oikeudellisiin kehyksiin. Yleissopimuksella on ollut mitattavissa oleva ja merkittävä myönteinen vaikutus humanitaariseen suojeluun, vakauttamiseen, kehitykseen ja aseidenriisuntaan maailmanlaajuisesti, ja se on edistänyt kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta sekä kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman toteuttamista.

3. Neuvosto on tietoinen siitä, että yleissopimuksen tavoitteita ei ole vielä täysin saavutettu. Maastossa olevat jalkaväkimiinat aiheuttavat edelleen haittaa, herättävät pelkoa, estävät pääsyä alueille, haittaavat sosioekonomista kehitystä ja estävät pakolaisia ja maan sisäisesti siirtymään joutuneita palaamasta kotiin. Jalkaväkimiinojen ja sodan räjähtämättömien jäänteiden yksittäisille henkilöille, perheille, yhteisöille, alueille ja valtioille aiheuttama rasite on edelleen suuri eikä sitä voida hyväksyä. Neuvosto on huolissaan maa-alueilla olevien miinojen jatkuvasta vaikutuksesta ja uudesta, laajamittaisesta omatekoisten jalkaväkimiinojen esimerkiksi Irakissa, Libyassa ja Syyriassa aiheuttamasta ongelmasta.
4. Neuvosto palauttaa mieleen, että EU ja sen jäsenvaltiot antavat merkittävää miinojen vastaisia toimia koskevaa apua maailmanlaajuisesti ja tukevat miinanraivausta, miinojen riskeistä tiedottamista, uhrien auttamista, varastojen hävittämistä, valmiuksien kehittämistä sekä miinojen havaitsemista ja raivausta koskevaan teknologiaan liittyvää tutkimusta ja kehitystyötä. Vuonna 2014 pidetyn viimeisimmän tarkistuskonferenssin jälkeen EU ja sen jäsenvaltiot ovat antaneet yli 500 miljoonaa euroa miinojen vastaisia toimia koskevaan apuun yli 30:ssä miinoista kärsivässä maassa.
5. Neuvosto palauttaa mieleen yleissopimuksen täytäntöönpanon tukiyksikölle yleissopimuksen ja Maputon toimintasuunnitelman yleismaailmallisen soveltamisen ja täytäntöönpanon tukemiseksi annetun EU:n neuvoston päätöksen 2017/1428/YUTP ja Cartagenan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon tukemiseksi annetun EU:n neuvoston päätöksen 2012/700/YUTP nojalla annetun tuen. Ensiksi mainitun päätöksen nojalla täytäntöönpanon tukiyksikkö on voinut avustaa miinoista kärsiviä maita laatimaan tai päivittämään miinojen vastaisia toimia koskevia kansallisia strategioita tiiviissä yhteistyössä YK:n ja muiden avunantajien ja sidosryhmien kanssa.

6. Neuvosto ilmaisee arvostavansa monia kumppaneita ja sidosryhmiä, jotka ovat osaltaan edistäneet yleissopimuksen kehittämistä ja sen tulosten saavuttamista viimeisten 20 vuoden aikana, mukaan lukien kaikki sopimusvaltiot, kansainväliset organisaatiot, kansalaisyhteiskunta, tutkijat sekä kaikki miinojen vastaisten toimien alan avunantajat ja toimijat. Tässä yhteydessä neuvosto panee merkille muun muassa Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisen liikkeen sekä kansainvälisen jalkaväkimiinojen vastaisen kampanjan toteuttamat toimet. Neuvosto haluaisi erityisesti ilmaista kunnioituksensa koko maailman miinanraivaajien rohkeudelle ja päättäväisyydelle, koska he tekevät työtä alueille pääsyn mahdollistamiseksi ja niiden turvallisuuden palauttamiseksi, ja haluaa muistaa niitä, jotka ovat menettäneet henkensä tehdessään tätä arvokasta työtä. Neuvosto antaa täytäntöönpanon tukiyksikölle tunnustusta sen vakaasta ja korvaamattomasta työstä. Neuvosto korostaa myös YK:n ja Euroopan unionin vahvaa kumppanuutta ja erinomaista yhteistyötä miinojen vastaisten toimien alalla.
7. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että tuleva yleissopimuksen neljäs tarkistuskonferenssi, joka pidetään 25.–29. marraskuuta 2019 Oslolla, antaa tilaisuuden tarkastella edistymistä, vahvistaa uudelleen sitoumuksia ja edistää yleissopimuksen maailmanlaajuisia soveltamista ja täytäntöönpanon tehostamista. Neuvosto katsoo, että tarkistuskonferenssissa olisi kannustettava avoimeen ja rakentavaan vuoropuheluun sopimusvaltioiden välillä ja otettava kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät mukaan keskustelemaan nykyisistä ja tulevista haasteista sekä vauhditettava edistymistä kohti yhteistä tavoitetta, joka on jalkaväkimiinattoman maailman saavuttaminen vuoteen 2025 mennessä. Neuvosto on tyytyväinen puheenjohtajavaltio Norjan ehdotukseen pitää tavoitteena kolmen päätösasiakirjan hyväksymistä konsensuksella: yleissopimuksen toiminnan ja tilanteen tarkastelu, tulevaa täytäntöönpanoa ja yleismaailmallista soveltamista koskeva toimintasuunnitelma (Oslo toimintasuunnitelma) ja poliittinen julistus (Oslo julistus).
8. Tarkistuskonferenssin lopputulokselle asetetut EU:n tavoitteet sisältävä kanta esitetään liitteessä I.

**EU:N KANTA 25.–29. MARRASKUUTA 2019 OSLOSSA PIDETTÄVÄÄ
JALKAVÄKIMIINOJEN KÄYTÖN, VARASTOINNIN, TUOTANNON JA SIIRRON
KIELTÄMISESTÄ JA NIIDEN HÄVITTÄMISESTÄ TEHDYN YLEISSOPIMUKSEN
NELJÄTTÄ TARKISTUSKONFERENSSIA VARTEN**

Euroopan unioni toimii rakentavalla tavalla onnistuneen lopputuloksen saavuttamiseksi konsensuksella jalkaväkimiinojen kieltämistä koskevan yleissopimuksen tarkistuskonferenssissa ja näin ollen pyrkii seuraavien osatekijöiden sisällyttämiseen kolmeen suunniteltuun päätösasiakirjaan: 1) yleissopimuksen toiminnan ja tilanteen tarkastelu, 2) poliittinen julistus ja 3) toimintasuunnitelma.

1. Yleissopimuksen toiminnan ja tilanteen tarkastelun osalta:

- i. Pyritään tarkastelemaan yksityiskohtaisesti yleissopimuksen velvoitteiden täytäntöönpanon tilannetta vuonna 2014 pidetystä kolmannesta tarkistuskonferenssista lähtien yleissopimuksen komiteoiden valmistelutyön pohjalta, annetaan tunnustusta sopimusvaltioille, jotka ovat täyttäneet velvoitteensa viimeisimmän tarkistuskonferenssin jälkeen ja vedotaan sopimusvaltioihin, jotta ne täyttäisivät velvoitteensa ja jatkaisivat työtä miinattoman maailman saavuttamiseksi;
- ii. Määritetään täytäntöönpanoon liittyvät haasteet, joita sopimusvaltioilla on ollut;
- iii. Tarkastellaan yleissopimuksen täytäntöönpanomekanismia ja tuetaan toimia ja ehdotuksia sen parantamiseksi kun se on tarpeellista, tehokasta ja yleissopimuksen mukaista;
- iv. Toivotetaan tervetulleiksi uudet sopimusvaltiot;
- v. Annetaan tunnustusta yleissopimuksen komiteoiden ja täytäntöönpanon tukiyksikön työlle;
- vi. Vedotaan, että toteutettaisiin toimia miinojen vastaisten toimien uuden rahoituksen ylläpitämiseksi ja saamiseksi, myös innovatiivisen rahoituksen kautta;

- vii. Kehotetaan sopimusvaltioita, jotka eivät ole maksaneet yleissopimuksen mukaisia vahvistettuja maksuosuuksiaan, huolehtimaan tästä asiasta, ja korostetaan, että poliittista sitoutumista yleissopimukseen olisi tuettava rahoitussitoumuksella, ja kannustetaan sopimusvaltioita, jotka pystyvät tekemään niin, antamaan vapaaehtoisia maksuosuuksia yleissopimuksen täytäntöönpanon tukiyksikölle;
- viii. Kehotetaan sopimusvaltioita noudattamaan 7 artiklan mukaisia raportointivelvoitteitaan.

2. Oslon poliittisen julistuksen osalta:

- i. Sitoudutaan sääntöihin perustuvaan kansainväliseen järjestykseen, jonka perustana on kansainvälisen oikeuden, myös ihmisoikeuslainsäädännön ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, kunnioittaminen, ja tuetaan aseidenriisuntaa koskevaa jatkuvaa monenvälistä vuoropuhelua;
- ii. Vahvistetaan Maputon kolmannen tarkistuskonferenssin julistuksen tavoite ja pyrkimys päästä vuoteen 2025 mennessä siinä määrin kuin mahdollista tilanteeseen, jossa maailmassa ei ole miinoja eikä uusia miinojen uhreja;
- iii. Sitoudutaan yleissopimuksen ja Oslon toimintasuunnitelman toteuttamiseen ja korostetaan niiden täyden noudattamisen merkitystä;
- iv. Korostetaan kaikkien miinanraivaustoimijoiden, myös kansalaisyhteiskunnan, kanssa toteutettavien kumppanuuksien merkitystä;
- v. Sitoudutaan jalkaväkimiinojen vastaiseen toimintamalliin ("jalkaväkimiinoja ei käytetä koskaan eikä missään olosuhteissa");
- vi. Vahvistetaan, että omatekoiset räjähteet, jotka täyttävät yleissopimuksessa olevan jalkaväkimiinan määritelmän, kuuluvat yleissopimuksen soveltamisalaan;
- vii. Korostetaan, että miinojen vastaiset toimet voivat mahdollistaa sosioekonomisen kehityksen, rauhanrakentamisen ja vakauttamisen;
- viii. Sitoudutaan sukupuolinäkökohtien ottamiseen huomioon miinojen vastaisten toimien kaikkien näkökohtien toteuttamisessa.

3. Oslon toimintasuunnitelman osalta:

- i. Otetaan huomioon yleissopimuksen täytäntöönpanon kaikki näkökohdat, mukaan lukien yleismaailmallinen soveltaminen, varastojen hävittäminen, miinanraivaus, uhrien auttaminen, yhteistyö ja apu, kansalliset täytäntöönpanotoimenpiteet, avoimuus ja raportointi;
- ii. Painotetaan, että miinojen vastaiset toimet tukevat turvallisuutta ja humanitaarisia toimia, vakauttamista ja sosioekonomista kehitystä sekä pakolaisten paluuta ja miinojen uhreille annettavaa yhdenmukaista tukea;
- iii. Pannaan tyytyväisenä merkille uusi YK:n miinojen vastaisten toimien strategia ja pannaan tässä yhteydessä merkille YK:n pääsihteerin aseidenriisuntaohjelma;
- iv. sopimusvaltioiden olisi sitouduttava uudelleen hyödyntämään synergioita muiden kansainvälisen humanitaarisen ja ihmisoikeuslainsäädännön asiaankuuluvien välineiden, mukaan lukien mahdollisesti vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus, ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden kanssa;
- v. Vahvistetaan, että omatekoiset jalkaväkimiinat on raivattava miinojen vastaisten toimien avulla olemassa olevien velvoitteiden mukaisesti;
- vi. Saavutettavissa olevat vaihtoehdot seuraavien haasteiden käsittelemiseksi:
 - omatekoisten jalkaväkimiinojen käytön lisääntyminen ja niiden käsittely miinojen vastaisten humanitaaristen toimien avulla, joita ovat miinanraivaus sekä alueilla olevien miinojen sijaintia, tyyppiä ja määrää, asiaankuuluvaa yleissopimuksen mukaista tukea uhreille sekä miinojen riskien vähentämistä ja miinojen riskeistä tiedottamista koskevia toimia koskevien olemassa olevien raportointivelvoitteiden täyttäminen;
 - erityiset haasteet, jotka liittyvät miinojen vastaisissa toimissa kaupunkiympäristöissä käytettäviin menetelmiin ja tekniikoihin, noudattaen olemassa olevia standardeja;
 - riski siitä, että unohdetaan miinojen esiintymiseen liittyvä historia;
 - toiminta muilla aloilla uhrien auttamisen sisällyttämiseksi laajempiin kansallisiin sosiaali- ja terveysalan politiikkoihin ja -ohjelmiin.

vii. Sovelletaan seuraavia periaatteita:

- Edistetään kaikkien sopimusvaltioiden sitoutumista siihen, että ne panevat kokonaisuudessaan täytäntöön yleissopimuksen mukaiset velvoitteensa ja täyttävät ne;
- Avoimuus;
- Vastuuvollisuus, tuloksellisuus ja tehokkuus;
- Osallistavuus: kaikkien sidosryhmien osallistaminen;
- Kansallinen ja paikallinen omavastuullisuus;
- Sukupuolinäkökohtien huomioon ottaminen ja nuorten ja naisten voimaannuttaminen asianmukaisin toimin;
- Syrjimättömyys, mukaan lukien osallistava ja yhdenmukainen lähestymistapa uhreille annettavaa apuun.

viii. Edistetään hyviä käytäntöjä, joita ovat muun muassa:

- Velvoitteiden täyttämisen suunnittelu miinoista kärsivissä maissa miinojen vastaisten toimien yksityiskohtaisten ja ajantasaisten kansallisten strategioiden avulla;
- Miinojen vastaisten humanitaaristen toimien terminologian ja menettelyjen yhdenmukaisuus kansainvälisten miinoja koskevien toimien normien (IMAS) kanssa;
- Miinanraivausterminologian ja -menettelyjen yhdenmukaisuus muussa kuin humanitaarisessa yhteydessä kansainvälisten normien, kuten YK:n omatekoisten räjähteiden hävittämistä koskevien normien, kanssa;
- Tehostettu yhteistyö ja vuoropuhelu avunantajien ja miinoista kärsivien maiden välillä sekä avunantajien koordinoitu tuettuna yksilöllisen lähestymistavan ja velvoitteiden täyttämistä koskevien kumppanuuksien kokoonpanolla;
- Avunantajien koordinoinnin parantaminen tuettuna vuoropuhelukokoonpanoilla, joita ovat muun muassa miinojen vastaisten toimien tukiryhmä ja YK:n miinojen vastaisten toimien johtajien kokoukset, sekä ad hoc -kokoonpanoilla, joihin osallistuvat avunantajavaltiot, EU, Nato, YK ja muut alueelliset ja monenväliset organisaatiot.

- ix. Korostetaan miinojen vastaisten toimien ja yleissopimuksen noudattamisen kerrannais- ja vauhdittavaa vaikutusta;
- tuettaessa yleissopimuksen ulkopuolisia toimia, joilla pyritään entisten vihollisten välisen sovinnon ja luottamuksen rakentamiseen;
 - tuettaessa laajempia pyrkimyksiä, joiden tavoitteena on sisäisesti siirtymään joutuneiden palaaminen;
 - tuettaessa marginalisoituneita ryhmiä koskevaa yhdennettyä lähestymistapaa ja vammaisuuden ottamista huomioon laajemmissa kansallisissa tukitoimissa.
- x. Tuetaan innovatiivisia toimintatapoja, kuten miinojen vastaisten avustustoimien uusia rahoitusmekanismeja.
-